

BRANDELIJKE LEZENBIEF

VAN DE
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 56

MAART 1990

UROLYK

P A S E n

COLOFON

Bestuur

A. Hoogstad, voorz.

N. van Rees, secr., tel. 010-4219904
Postbus 61003 - 3001 HA ROTTERDAM

Mw. H. Nieboer-Hnátková, penn.,
Postrek. 379543 t.n.v. V.V.N.T.
te 's-Gravenhage

A. den Boogert
mw. H.G. v.d. Burg-Meijer, 2e secr./ledenadm.
J. van Gastel
mw. H. Molenaar-Mosžišová
E. de Munck, vice-voorz.
J. van Putte
K.L. Thio

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274
2547 JR 's-Gravenhage, tel. 070-3258679

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer
J. van Putte
K.L. Thio
J.F.E. Wallin

====

Ledenadministratie

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer

====

Toeristische informatie

Red. Ledenbrief

====

Reisdienst

mw. H.G. v.d. Burg
A. Hoogstad
J. van Putte
Postrek. 624386 t.n.v. V.V.N.T.- Reisdienst
te 's-Gravenhage

====

GTM (Genootschap voor Tsjechische Muziek)

J.F.E. Wallin (voorz.) tel. 070-3278706
A. van Beuzekom (secr.)
P.J.M. de Coe (penn.)
mw. T. Onderdenwijngaard
W. Dijk

====

Afdelingen

Amsterdam: secr. mw. M. Caus-Plaveciová;
tel. 020-105586
Den Haag: secr. J. Nieboer, tel. 070-3295990
Rotterdam: secr. J. Plooi, tel. 01880-12435

Kopij gaarne vóór de eerste dag van
de maand aan de Redactie.

Alles uit deze ledenbrief mag worden
overgenomen, mits met bronvermelding.

Uit onze Statuten

Artikel 2

1. De vereniging heeft ten doel het bevorderen van de kennis over - en het begrip voor de samenleving en cultuur in Tsjechoslowakije en de versterking van de vriendschapsbanden tussen de volkeren van Nederland en Tsjechoslowakije.
2. De vereniging richt zich daarbij op alle lagen van de bevolking, alle instellingen en organisaties, ongeacht hun politieke, godsdienstige of wereldbeschouwelijke opvattingen.
3. De vereniging is een onafhankelijke organisatie, is niet gebonden aan enige politieke partij of groepering en onthoudt zich van elke stellingname over politieke, godsdienstige of wereldbeschouwelijke opvattingen.

PRANEDA bv.

PAPENDRECHT - NEDERLAND

IMPORT - EXPORT

Ketelweg 53 - 57 - 3356 LD
Postbus 149 - 3350 AC

Telefoon 078 - 152566
Telex 29380

Burgakker 15
5281 CH Boxtel
telefoon 04116-83278
telex 50803

Cinerec

- * kontaktpersoon Tsjechische muziekgezelschappen
- * import/export Muziekinstrumenten
- * import grammofoonplaten Tsjechische blasmusiek
- * muziekuitgeverij Tsjechische blasmusiek

VAN HET BESTUUR

In deze ledenbrief geen inleiding van de voorzitter, maar een kort verslag van de jaarvergadering in Utrecht en een van het nieuw-gekozen bestuurslid ontvangen, eveneens korte, levensbeschrijving.

JAARVERBADERING 24 FEBRUARI 1990

Op zaterdag 24 februari 1990 werd de jaarvergadering van de V.V.N.T. gehouden in het Jaarbeursgebouw te Utrecht.

Bij de opening om 11.00 uur kon de voorzitter, Arie Hoogstad, ruim 100 leden verwelkomen, alsmede enige tijd later de Heren Löbl, Chlád en Procházka.

De agenda - zie Ledenbrief van januari jl. - kon in een redelijk snel tempo worden afgewerkt.

De notulen van de jaarvergadering 1989, het verslag van de secretaris en de jaarstukken van de penningmeester werden door de leden goedgekeurd. De kascommissie had lof voor de gevoerde administratie.

De vergadering stemde in met het royement van in totaal 25 leden wegens het niet betalen van de contributie 1989. De voorzitter deelde mede dat de vereniging thans circa 650 leden heeft en nog steeds groeit.

Het voorstel van het bestuur het aantal bestuursleden van 9 op 10 te brengen ontmoette geen bezwaar. Voor de vijf daardoor beschikbare plaatsen (dhr. W. Bronkhorst, tussentijds aftredend, mevr. H. Nieboer en mevr. H. v.d. Burg, alsmede dhr. J. van Putte reglementair aftredend maar herkiesbaar) waren vijf kandidaten, aangezien ook dhr. A. den Boogert en mevr. H. Molenaar zich voor een bestuursfunctie beschikbaar hadden gesteld. Het voorstel van de voorzitter de vijf kandidaten bij akklamatie te benoemen werd door de vergadering aanvaard.

Daarentegen stemde de vergadering niet in met het als extra agendapunt opgevoerde voorstel van het bestuur om over te gaan tot de oprichting van een stichting voor het daarin onderbrengen van activiteiten die niet in de directe doelstellingen van de V.V.N.T. passen. Na discussie ging de vergadering tenslotte akkoord met een voorstel van dhr. Sala, dat inhield dat het bestuur de plannen volledig zou uitwerken en in de volgende ledenvergadering daarop een beslissing zou vragen.

Door de burgemeesters van Brielle en Rheden, de heren Sala en Koek, werd een en ander verteld over de ervaringen met de jumelages met resp. Havlickuv Brod en Cheb.

Dhr. Wallin deed verslag van de activiteiten van de muziekafdeling en dhr. Oostveen deed hetzelfde met betrekking tot de afdeling Amsterdam.

Tenslotte maakten een tiental leden gebruik van de rondvraag, o.a. voor het lanceren van ideeën voor activiteiten.

Omstreeks 13.30 uur sloot de voorzitter de vergadering.

De meeste aanwezigen namen vervolgens deel aan de buffet-lunch, waarna het tijd was voor het middagprogramma. Dit bestond uit een toespraak van Prof. Löbl, waarvan de Nederlandse vertaling werd voorgelezen door mevr. Nieboer, een tombola en enkele optredens van de blaaskapel Bouralka.

Geamuseerd luistert Prof. Löbl naar het enthousiaste jeugdige lid Pernille La Lau

Zoals gebruikelijk zullen t.z.t. de officiële notulen van de jaarvergadering in de Ledenbrief worden gepubliceerd.

J. van Gastel.

===*===

Hella Molenaar-Mojzisoová - een nieuw bestuurslid van de VVNT stelt zich voor.

Ik ben geboren in West Slowakije en heb mijn jeugd en schooljaren in de stad Trencín doorgebracht. Op de leeftijd van 14 jaar ben ik naar Praag gegaan waar ik vanwege mijn studie (handelsschool en tolkopleiding) 8 jaar heb gewoond. Na mijn studie kwam ik door mijn huwelijk met een Nederlander in Nederland terecht en hier woon ik nu al bijna 22 jaar.

Naast mijn ervaring in het onderwijs als lerares Frans heb ik de afgelopen 20 jaar ook wat ervaring in het verenigingsleven opgedaan. Sinds vorig jaar ben ik lid van de V.V.N.T. en heb ik regelmatig deelgenomen aan de activiteiten van de afdeling Amsterdam.

Omdat ik nu in Baarn woon zou ik graag in de nabije toekomst als **promotor van de V.V.N.T. in de regio Utrecht-Hilversum-Amersfoort** willen gaan werken. Hiervoor zou ik graag van de leden van deze regio willen horen of zij in extra activiteiten in deze regio geïnteresseerd zijn.

Ik verzoek onze leden om schriftelijk of telefonisch hun mening hierover aan mij kenbaar te maken. Mijn adres: Dovenetelhof 31, 3742 EG BAARN, tel. 02154-22225. Alvast bedankt!

*Drs Martina Smít-Říhová
beëdigd vertaalsster Tsjechisch en Duits*

Postbus 3072
2301 DB Leiden

Tel.: (071) 211034

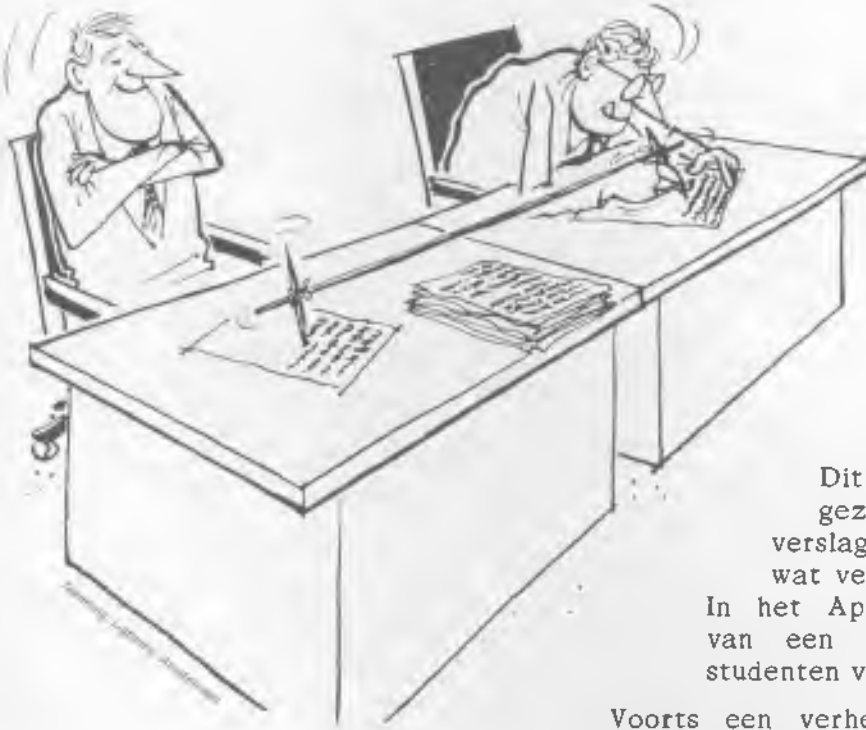
====*==*==*==*==*==*==*

Mede in verband met het bovenstaande gaarne aandacht voor de gewijzigde colofon op pag. 2.

====*==*==*==*==*==*==*

VAN DE REDACTIE

Zoals u bemerkt zult hebben, ontbrak bij de laatst gezonden ledenbrief wederom het Tsjechoslowaakse tijdschrift Life of Leben. Wij hopen dat de zendingen uit Praag spoedig genormaliseerd zullen zijn en wij weer als vanouds onze leden ook daarmee van dienst kunnen zijn. Een en ander kan ook mede veroorzaakt zijn, dat we maandelijks steeds meer tijdschriften nodig hebben. De V.V.N.T. groeit namelijk "als kool", een wel zeer prettige "bijwerking".

Ook aan de oproep om kopij onder het motto "de ledenbrief is **van** en **voor** de leden, wordt steeds meer gehoor gegeven. Dat houdt dan in dat we voorzichtig moeten worden met beloften. Zo vermeldden we in het februari-nummer, dat we bij de Reisherinneringen een reisverslag van 1988 van de hand van Jan Bremer zouden plaatsen.

Dit moeten we echter inkorten, gezien de lengte van bedoeld verslag, daar er sedert 1988 nogal wat veranderd is in Tsjechoslowakije. In het Aprilnummer volgt een verslag van een recent gemaakte reis door studenten van de Erasmus-universiteit.

Voorts een verheugend feit, dat een oproep ook op ander gebied succes kan hebben. In de vorige ledenbrief vroeg ik naar het boek

"Zeven man in de morgen". Prompt ontving ik een telefoontje van de heer J. Zwaan, die mij het boek zelfs geschonken heeft. Ook op deze plaats nog hartelijk dank. Bij de rubriek "**Onze boekenplank**" meer over de inhoud van dit boek.

Voorts vragen wij aandacht voor de rubriek "Van de leden", waar u onder andere een bloemlezing vindt van krantenknipsels. Ook in Panorama kwamen wij een pijnlijke verschrijving tegen. Niet zozeer pijnlijk voor ons als wel voor het gebied Bohemen. Vermeld werd dat de vijf grootste kuuroorden alle in Slowakije liggen; zijn de Boheemse badplaatsen Karlsbad, Mariënbad, Franzensbad en Jachimov plotseling verplaatst?

Tot slot willen we hier toch wel kwijt dat de redactie meer dan ooit verheugd is dat de V.V.N.T. zich niet met politiek bezighoudt. Volgens de pers zijn er reeds een record aantal politieke partijen, waarvan er uiteindelijk een twintigtal zullen overblijven. Wij kunnen ons dan aan onze doelstellingen houden d.w.z. inzake cultuur en vriendschap.

L.J. v.d. Burg.

VAN DE REISDIENST

In samenwerking met de V.V.N.T. organiseert EVAG-TOURS een reis naar het onvolprezen Praag.

Leden van de V.V.N.T. hebben op de reeds zeer laag geprijsde reis een korting van f 10,--, dus in plaats van f 495,-- betalen **onze leden f 485,--**.

Een advertentie van deze busreis vindt u aan ommezijde. Wij zijn ervan op de hoogte dat in deze advertentie enkele plaatsnamen niet correct zijn gespeld.

Wij bevelen onze leden deze reis van harte aan.

H.G.B.

6 DAGEN PRAAG-TJECHOSLOWAKIJE

voor f 495,--

VERTREKDATA: 28 APRIL EN 30 JUNI

PRAAG

De Gouden Stad met wel honderd spitse torens opgesplitst door de majestueuze rivier de Moldau. Na de fluwelen revolutie bruijst de stad weer als nooit tevoren en dat is te merken in de oude stad met z'n nauwe straatjes. Op de middeleeuwse Karelsbrug (voor verkeer afgesloten) met z'n zware torens en barokke beelden, de Prager burcht met z'n St. Vitus kathedraal en het „Gouden Straatje“.

HOTEL DLABACOV in het centrum van Praag, vlakbij de burcht, goed bereikbaar van het oude centrum. Een comfortabel en groot hotel op 4 sterren niveau, kamers met alle douche/bad en toilet, zwembad, sauna, kapper, weinstube enz.

UW REIS IS INCLUSIEF:

- * Uw eigen EVAG Special Tours-bus met chauffeur/reisleider
- * dagelijks excursies
- * overnachtingen op heen en terug reis in Zuid-Duitsland met diner en ontbijt
- * 3 overnachtingen in het Dlabacov-hotel in het centrum van Praag op basis van logies, ontbijt lunch en diner.
- * afscheidsdiner in restaurant Bellevue te Woudenberg
- * entree's zoals vermeld in programma
- * gids voor begeleiding bij bezoeken
- * inclusief visum kosten (bij boeking formulier invullen, met 2 pasfoto's retourneren)

REISSCHEMA:

- 1e dag: Vanaf opstappunt rechtstreeks met koffiestop naar Duitse grens en via Rijn oevers naar overnachting en diner's adres in Z-D.
- 2e dag: de Slowaakse grens over bij Waldhaus via Plzen bekend van het Pilsener bier naar Praag. Aankomst in de loop van de middag. na het diner rondvaart over de romantische rivier de Moldau langs het verlichte Praag.
- 3e dag: Een hele dag stadsbezigting o.l.v. een Tjechische gids met bezoeken aan de oude stad Petün - heuvel met Eifeltoren, Villa Bertrauka waar Mozart zijn Don Giovanni componeerde en het aartsbisshoppelijk paleis. en het secretariaat van president Havel.
- 4e dag: 's Morgens naar de mooie en goed bewaarde vesting Karlsteijn, buitenverblijf van koning Karel IV.
's Middags vrij om te winkelen.
's Avonds afscheidsdiner in lokaal restaurant, met muziel van een Tjechische groep
- 5e dag: Na het ontbijt nemen we afscheid van Praag. Via het beroemde kuuroort Karlovy Vary rijden we naar Zuid-Duitsland voor diner en overnachting.
- 6e dag: na een ochtend rijden, brengen wij u naar het Zevengebergte en via Arnhem, Woudenberg voor het afscheidsdiner, naar huis.

inlichtingen en reserveringen:

Tijdens kantooruren.

EVAG SPECIAL TOURS

i.s.m.
vereniging
VVNT

George Stephensonweg 35
3133 KJ Vlaardingen

Postbus 112, 3130 AC Vlaardingen
Tel.: 010-4344044 Fax: 010-4602214

VAN DE LEDEN

Zoals reeds vermeld, ontvingen wij veel bijdragen. Van mevr. Gé de Grooth-Visser uit Anna Paulowna inzake het reisverslag van Jan Bremer,

Van de beheerder van het Comenius-museum in Naarden, de heer Steven-Poolman, een door hem geschreven interessant artikel over **Comenius**, dat in de "Omroeper van januari 1990" gepubliceerd werd. "De Omroeper" is een historisch tijdschrift voor Naarden. Voor dit artikel verwijzen we naar de rubriek "Van en over Tsjechoslowakije".

Krantenknipsels van **C.J. Oostveen** uit Amsterdam en **Rina van der Veen** uit Vierpolders.

Van ons lid **H.M. van Houten** uit Den Haag een artikel over **Masaryk** de eerste president van de **republiek** Tsjechoslowakije. Zie de rubriek "Van en over Tsjechoslowakije".

Van **Jan van Gastel** uit Rijswijk een bloemlezing van krantenknipsels, dat we hieronder laten volgen.

In meer dan 20 jaar is er in de Nederlandse kranten niet zoveel aandacht aan Tsjechoslowakije besteed als in de laatste maanden van 1989. De gebeurtenissen waren er ook naar. Er werd de term "fluwelen revolutie" voor uitgevonden. En dan waren er ook nog die Tsjechoslowaakse varianten op het sprookje van Assepoester. Een net uit de gevangenis ontslagen schrijver die tot president werd verheven en een stoker die minister werd.

Vrienden van Tsjechoslowakije willen graag zo veel mogelijk over dat land lezen en de V.V.N.T. helpt hen met de Ledenbrief en de verspreiding van Life/Leben. Maar velen zullen ook attent zijn op berichten in hun eigen krant, ook op het "kleine" nieuws daarin. Wie wel eens meer dan één krant leest, komt al gauw tot de ontdekking dat wat de ene krant geeft in een andere totaal ontbreekt. Dagbladen moeten uit de enorme toevoer vanuit de persburo's een keus maken en niet elke redakteur doet dat op dezelfde manier. Gelukkig maar. Het betekent wel dat een VVNT-lid die het Nieuwsblad van het Noorden leest méér, minder of ander nieuws onder ogen krijgt dan de clubgenoot met het Limburgs Dagblad thuis. Om dat te veranderen kun je een abonnement nemen bij een Knipseldienst, maar het gaat wel wat ver en het is duur. VVNT-leden zouden uit eigen bezit een knipseldienst kunnen opzetten en het resultaat aan de Ledenbrief aanbieden. Misschien een idee voor later als de VVNT nog groter is geworden en een nog dikkere Ledenbrief kan uitgeven. Nu, voor één keer?, in de trant van het Overzicht van de Ochtendbladen van de radio, een bloemlezing uit de eigen knipsels van de laatste weken.

Het oudste knipsel dat voor me ligt is uit de Haagsche Courant van 26-1-1990. Een vierkolomskop: Giftige boter naar Nederland. Het blijkt te gaan over een partij met kankerverwekkende stoffen verontreinigde boter, die vorig jaar door Tsjechoslowaakse firma's naar Nederland werd uitgevoerd. Deze ranzige geschiedenis werd door een onder-minister in Praag onthuld, die er bij vertelde dat hij de Nederlandse autoriteiten had gewaarschuwd. Het bericht meldt dan verder dat de Nederlandse Keuringsdienst van Waren bij invoer verantwoordelijk is voor de controle op de kwaliteit van produkten als boter. Je verwacht dan later nog eens iets over zo'n affaire te zullen lezen, maar nee hoor. Zodat je blijft zitten met de vraag, wie er nu de meeste (slechte) boter op zijn hoofd heeft. (Ergens wel gelezen dat het geen boter was geweest, maar smeervet voor machines; noot red.)

Over naar het Leids Dagblad van 7-2. Daarin een groot interview met de psychotherapeut F. Hiddema, die in een net verschenen essay Kafka's boek "Brief an den Vater" door een psycho-analytische bril heeft bekeken. Hiddema is daarbij tot de slotsom gekomen dat Kafka heeft gewerkt "vanuit een onbewuste destructieve agressie, die vooral gericht was tegen zijn moeder, die de slavin

was van haar man en die haar zoon niet tegen die patriarch in bescherming heeft genomen. Een agressie die is ontstaan uit een "tekort aan liefde". Gelukkig heeft dit alles Kafka niet verhinderd een groot schrijver te worden. Er is dus nog hoop voor de voetbalvandaaltjes van midden-noord en de F-side, voorzover die ook zo gespycho-analyseerd (of psycho-geanalyseerd?) kunnen worden. Maar waar heeft de heer Hiddema zijn mening nu op gebaseerd? De interviewer: "die opmerking maakte Kafka toch over de stad Praag? Gaat uw interpretatie niet wat ver?" "Nee" zegt de heer Hiddema dan "want bij Kafka zijn veel dingen meerduidelijk op te vatten".

Van de kunst naar de economie. Eind januari meldden verschillende kranten, dat het elektro- en machinebouwconcern Skoda, dat na de 2e wereldoorlog los werd gemaakt van de gelijknamige autofabriek, in gesprek is met bedrijven in West Europa over deelneming in Skoda. Hoe groot zo'n deelneming kan worden, hangt af van nieuwe wetgeving. Ook hoopt de leiding dat de beide bedrijven weer zullen worden verenigd in één maatschappij met de naam Skoda.

Nog meer economie. Het Financiële Dagblad, dat trouwens altijd veel aandacht aan Oost Europa besteedt, geeft op 27-2 de handelcijfers 1989 tussen Nederland en Tsjechoslowakije. De Nederlandse export naar Tsjechoslowakije steeg met 28,8% (van 316 tot 407 miljoen gulden) en omgekeerd was er ook een stijging, maar minder, namelijk met 16,6% (van 308 tot 359 miljoen gulden). Onze Tsjechische vrienden zullen er dus flink tegen aan moeten gaan.

Kleinschaliger nieuws in de Haagsche Courant van 1-3. In de rubriek Toerisme wordt bericht, dat een Goudse ondernemer, die binnenkort een vakantiepark in Hongarije gaat openen, ook alvast maar 5 blokhutten in Tsjechoslowakije heeft gekocht voor f 6.000,-- per stuk. De man noemt het een groot risico. Misschien moet hij voordat hij in de blokhutten verder gaat, eerst even advies inwinnen bij de heer Michael Okrouhlik, Tsjech van geboorte, en consultant voor Oost Europa bij een adviesbureau voor internationaal ondernemen in Driebergen. Die vertelt in het Financiële Dagblad van 28-2 over Tsjechoslowakije: "Alles is nog in de beginfase, maar de Tsjechen werken hard aan wetsvoorstellen op fiscaal en ondernemingsgebied en kunnen snel succes boeken met het productieapparaat van hun wapenindustrie". Kunnen de blokhutten als het met de exploitatie daarvan onverhoopt niet goed gaat en de wapenafzet (minder onverhoopt) ook niet wil lukken, altijd nog dienen voor opslag van het wapentuig.

En dan nog iets uit De Limburger van 1-3. Die krant brengt in een kadertje een bericht dat het beste maar letterlijk kan worden weergegeven.

"Praag-Tsjechoslowakije is sinds gisteren na de Vereniging van Biervrienden een partij rijk, die zich Erotisch Initiatief noemt. De partij wil taboes rond de erotiek doorbreken. Zij "streeft naar de vestiging van eigen centra in grote steden, waarvan het personeel regelmatig medisch wordt onderzocht". Jammer dat die blokhutten wel niet in de grote steden zullen staan.

Jan van Gastel.

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag en zaterdag

naar P R A A G met C S A

 CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

CSA

Leidsestraat 4, 1017 PA AMSTERDAM
Tel. 020 - 200839 of 200719

JUMELAGE EN UITWISSELING

Het aangaan van stedenbanden heeft mede tot gevolg, dat steeds meer festiviteiten en uitwisselingen zullen plaats hebben. Uitwisselingen en plannen daartoe vinden echter ook plaats zonder jumelage. Wij zullen in deze rubriek de plannen daartoe vermelden en dat in principe nadat deze in het bestuur besproken zijn.

Als voorbericht naar aanleiding van een advertentie in het Parool het volgende: Na door ons ingewonnen informatie gaat het om een verzoek van de Střední Ekonomická Škola te Praag om uitwisseling met leerlingen in de leeftijd van + 16-17 jaar. Adres: Dušňá 7, 110 00 PRAHA 1 (Staré Město, tel. 09-4222310293 of 09-4222318979.) Men kan zich ook eerst wenden tot mevrouw M. Brožák, tel. 070-3910243.

★

VAN DE AFDELINGEN

De activiteiten van de afdelingen bestonden in de afgelopen periode uit het organiseren en daarna begeleiden van de blaaskapel BOURALKA.

Het onderbrengen van 16 personen in Den Haag bleek niet zo'n eenvoudige opgave, daar het bezoek van deze kapel samen viel met de krokusvakantie en carnaval-festiviteiten.

De afdeling Den Haag heeft geen optreden gehad. Vermoedelijk mede door het feit dat TAVENU juist in deze periode hun jaarconcert had (2 maart). Meestal werd met dit orkest samengewerkt.

Zoals vermeld in het verslag van de jaarvergadering trad Bouralka voor het eerst op in Utrecht na het zakelijk gedeelte van de vergadering.

In Amsterdam had de kapel succes in het AMC (Academisch Medisch Centrum) tijdens een concert in de lunchpauze. Daarna werd een bezoek gebracht aan Naarden, alwaar bloemen werden gelegd op het graf van Comenius. Lee Thio verzorgde verder een rondtour door het oude centrum van Amsterdam waarbij hij interessante bijzonderheden vertelde, hetgeen in het Tsjechisch werd vertaald door Sinie Stouten. Hierna werd een wandeling gemaakt naar het Leidseplein en de Leidsestraat.

Mevrouw Thio had intussen met behulp van haar zoon een smakelijke maaltijd klaar gemaakt, dat dankbaar genuttigd werd. Helaas moest ook nu de bus tijdig terug zijn, zodat direct na de maaltijd van de familie Thio afscheid genomen moest worden.

Over het optreden in Rotterdam verwijzen we naar het verslag van Arie den Boogert, dat we hier laten volgen.

Grandioos optreden van Bouralka in ROTTERDAM

Op 25 februari j.l. trad de blaaskapel Bouralka uit České Budějovice op in de "Oosterwiek" te Rotterdam, voor een tot het uiterste gevulde zaal.

Bij aankomst tegen vijf uur, werd de uit zestien personen bestaande groep in de Oosterwiek ontvangen met een drankje en daarna gastvrij onthaald op een warme maaltijd. Dit alles werd voorbereid door een personeelslid van de Oosterwiek, bijgestaan door enige dames-vrijwilligers.

Zij vroeg mij vooral Joop Nieboer, Theo Thoen en zijn vrouw Suzan te willen bedanken voor alle hulp die zij deze avond hebben verleend.

De vier solisten in "Oosterwiek"

De direkteur van de Stichting de Wieken, de heer Wieringa, opende de avond. De afdelingsvoorzitter gaf een korte uitleg over de letters V.V.N.T., die op de opgehangen afdelingsvlag staan. Daarna ging de avond van start.

Het was aan de grote ervaring van de dirigent de heer Košina te danken, dat hij tot het einde, om ongeveer 10 uur, de zaal wist te boeien.

Op 2 maart j.l. trad Bouralka op in de "Prinsenwiek" te Rotterdam, waar de kapel ook tegen 5 uur op even gastvrije manier werd ontvangen en onthaald op een warme maaltijd, verzorgd door 2 personeelsleden van de Prinsenwiek.

De twee huismeesters hadden in de zaal een dansvloer neergelegd, die tijdens het grandioze optreden van Bouralka veelvuldig werd gebruik.

Ook hier bracht de dirigent, de heer Košina, met zijn bezwerende bewegingen van zijn armen de zaal in vervoering door de mensen actief mee te laten zingen. Bouralka liet zien hoe veelzijdig zij zijn, van zeer serieus tot zeer vrolijk, uiteraard met de medewerking van twee aantrekkelijke zangeressen en twee heel goede zangers, wat door het publiek zeer op prijs werd gesteld.

De avond werd om 10 uur door de heer Wieringa, direkteur van Sticht. de Wieken officieel gesloten met een dankwoord en met het uitreiken van bolletjes kaas en bonbons.

Hij hoopte een volgend jaar weer een Tsjechoslowaakse muziekgroep te mogen ontvangen. Daarna ging de avond met muziek nog tot ruim kwart voor elf door. Enthousiasme van zowel Bouralka als van het publiek. Jammer genoeg moest er een eind komen aan deze avond, omdat de chauffeur om 12 uur met de bus in Den Haag terug moest zijn.

De kapelmeester František Krátky verzocht mij, namens heel de groep, iedereen te bedanken voor de fijne avonden die zij in Rotterdam hebben gehad en zij komen graag weer eens terug.

A. den Boogert.

Vermeld dient nog te worden, dat door de slechte weersomstandigheden met onder andere hevige storm, excursies naar Deltawerk en anderszins niet mogelijk waren.

De familie Thoen heeft de kapel en gastgezinnen een gezellige avond bezorgd, die gehouden is in het Nigrotje, dat tevens als vanouds, aankomst- en vertrekpunt was. Zaterdagochtend 3 maart werd ook daar de afscheidskoffie genuttigd en aan de deelnemers van de kapel door de V.V.N.T. een geschenk in de vorm van een kaas (in VVNT-tasje) overhandigd.

Onder begeleiding van Helena Nieboer en Lee Thio trad de kapel daarna nog des avonds op voor een enthousiast publiek in Barchem, waarna de terugreis naar České Budějovice volgde.

Ondanks alle tegenslagen bleek de kapel het een prettig verblijf gevonden te hebben.

L.J.B.

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Nevenstaand krantebericht werd ons door een lid toegezonden. De lezing zal gehouden worden om 10.30 uur in de Grote Kerk aan de Groenmarkt te Den Haag.

Het verdient aanbeveling van tevoren toegangskaarten aan te vragen bij de Europeesche Culturele Stichting te Amsterdam, tel. 020-760222.

HIERONDER VOLGT HET EERSTE DEEL VAN
HET INGEZONDEN STUK OVER DE EERSTE
PRESIDENT TOMÁŠ MASARYK.

Lezing Havel in Den Haag

DEN HAAG - De Tsjechoslowaakse president Vaclav Havel houdt tijdens zijn bezoek aan Nederland op 23 mei in Den Haag een lezing voor de Stichting Erasmusprijs.

Met andere bekende vroegere dissidenten, zoals de Pool Bronislaw Geremek en de Hongaar György Konrad, neemt hij deel aan een symposium over 'Het andere Europa - cultuur en samenleving in de Midden-europese wereld na 1945 - verleden, heden en toekomst'.

Het is de tweede keer dat de Stichting Praemium Erasmianum een ten dele openbare, ten dele besloten symposium organiseert, met het doel jonge wetenschappers en kunstenaars in staat te stellen van gedachten te wisselen over een bepaald thema. (ANP)

Op 7 maart j.l. was het 140 jaar geleden dat de stichter van de Republiek één der grootste democraten van eind vorige en van deze eeuw, **Tomáš Garrigue Masaryk**, geboren werd.

Hij was niet alleen de stichter van de Tsjechoslowaakse republiek, doch daarnaast de bevrijder van de Tsjechen en Slowaken. Ook was hij de eerste president der republiek, vandaar zijn bijnaam "President-Bevrijder". Hij heeft nog meer bijnamen, zoals "Vadertje Masaryk" (gedurende Wereldoorlog I vertoefde hij veel bij de legionairs en was toen al op leeftijd) en de "Ongelovig-Gelovige" (hij was erg tegen dogmatiek doch diep religieus).

Praktisch zijn gehele leven (1850 - 1937) heeft hij voor de rechten en vrijheden van de mens in het algemeen en voor die der volkeren van Tsjechoslowakije in het bijzonder gestreden. Naast vrijheidsstrijder was hij tevens een democraat in hart en nieren. Zijn gezegde: "de democratie, de ware democratie is slechts de politieke uitdrukking van het morele ideaal van het mensdom", getuigt hier ondubbelzinnig van.

Masaryk's grootste passie was de democratie, de democratische maatschappij, waarin ieder individu als drager van zedelijke normen zijn menselijke taak en plicht heeft te vervullen. Hierin moet alles ondergeschikt worden gemaakt, ook de religie, waarvan hij in de traditionele vorm niet veel moest hebben. Toch was zijn streven steeds gericht op het hogere.

Het is goed juist in deze tijd, waar zoveel over de rechten van de mens en de democratie wordt gesproken, geschreven en gedemonstreerd, het licht te doen schijnen op één der grootste voorvechters daarvan.

Tomáš Masaryk werd op 7 maart 1850 in Hodonín, een plaatsje op de Tsjechisch-Slowaakse (taal)grens, geboren.

Zijn vader was een Tsjech, zijn moeder een Slowaakse, beiden in dienst van de keizer van Oostenrijk, koning van Hongarije. Is het te verwonderen dat in zijn persoon van jongs af aan de twee-eenheid van het Tsjechoslowaakse volk tot een eenheid is gegroeid? Hij had geen gemakkelijke jeugd; hij kwam uit een milieu waar armoede en geringe ontwikkeling niet ongewoon waren. Een pater maakte het mogelijk dat hij na de lagere school verder onderwijs kon genieten. Hij deed met succes toelatings-examen voor het gymnasium te Brno. Tevens was hij korte tijd ambachtsjongen (slotemaker en hoefsmid). Op het gymnasium interesseerde hij zich al voor de politiek en vooral de nationaliteits-kwestie - van zeer grote betekenis in de Donaumonarchie Oostenrijk-Hongarije - had zijn bijzondere belangstelling. De Slavische gedachte boeide hem erg.

In 1872 legde hij het toelatingsexamen voor de universiteit af. Hij wijdde zich aan de literaire faculteit, vooral aan de wijsbegeerte, aesthetica en psychologie. Ook economische- en medische vraagstukken hadden zijn belangstelling. Ziedaar zijn grote veelzijdigheid.

In 1876 promoveerde hij in de letteren. Als huisleraar en privaat-docent wist hij zich in een matig onderhoud te voorzien. Na een kort verblijf in Italië bracht hij vervolgens een jaar in Leipzig door. Aan de universiteit aldaar woonde hij lezingen bij van een aantal Duitse psychologen en filosofen. Het is bekend dat Masaryk zich erg voor het probleem van de zelfmoord en het anti-semitisme interesseerde. Twee zijner uitspraken hierover: "Wie de dood lief heeft is psychisch ziek en verdoold, want hij herleidt alles tot zichzelf" en "Wie Jezus als Leidsman erkent kan geen anti-semiet zijn."

In Leipzig leerde hij zijn toekomstige vrouw kennen, Miss Charlotte Garrigue. Zij was een Amerikaanse, van vaderszijde stamde zij van de Hugenoten. Zij studeerde muziek. Na haar vertrek naar de Verenigde Staten, reisde hij haar na. Het huwelijk werd in Brooklyn in 1878 voltrokken. Bijna 50 jaren heeft zijn vrouw - wier familienaam hij tot de zijne voegde - hem trouw terzijde gestaan. Samen en later ook met de beide zoons en dochters hebben zij enerzijds veel teleurstellingen moeten verwerken, doch anderzijds ook wetenschappelijke- en politieke successen geboekt. Zij vochten voor de Tsjechoslowaakse zaak. Tegenover Emil Ludwig heeft hij eens verklaard, dat hij zijn vrouw, die een fijnzinnige geest had, veel leerde, doch dat zij hem had gevormd.

In 1882 volgde zijn benoeming tot buitengewoon hoogleraar aan de Tsjechische universiteit van Praag.

Een aantal jaren daarna werd Masaryk gewikkeld in een strijd over het al dan niet authentieke van een aantal z.g. Oudtsjechische handschriften. Aan hem was het te danken dat de valsheid daarvan overtuigend werd bewezen. Dit bezorgde hem uiteraard veel tegenstanders, vooral uit de kringen die voor de goede Tsjechische en Slowaakse zaak streden. Maar, hij zou Masaryk niet zijn als hij niet in het openbaar verklaarde dat de handschriften vals waren. Zijn bemoeienissen met dit proces vormen een goede illustratie van zijn voortdurend en rusteloos zoeken naar de waarheid. Zijn grote leuze was: "De waarheid zal overwinnen.", ontleend aan Jan Hus. Sinds 1918 is het de wapenspreuk van Tsjechoslowakije: "Pravda vítězí".

(wordt vervolgd)

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van ± 700 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 15,--;	per jaar (12 nrs)	f 175,--
1/8	f 20,--;	" " " "	f 225,--
1/4	f 30,--;	" " " "	f 325,--
1/2	f 50,--;	" " " "	f 500,--
hele pag.	f 85,--;	" " " "	f 850,--

Voor nadere inlichtingen: L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag. Tel. 070-258679.

Hieronder volgt het artikel van Steven Poolman over Comenius. Enige opmerkingen vooraf:

Comenius is driemaal getrouwd geweest. Zijn eerste vrouw overleed met twee zoontjes aan de pest rond 1622. Zijn tweede vrouw Dorothea Cyrillová schonk hem vier kinderen, t.w.: Dorothea Christina (ca. 1626-?), Elisabeth (1628-?), Suzanna (1643-?) en Daniël (1646-1694). Na het overlijden van Dorothea in 1648 hertrouwde Comenius in 1649 met Johanna Gajusová. Met haar, Suzanna en Daniël woonde Jan Amos in Amsterdam.

Zijn gezin is overigens opvallend 'afwezig' in de overgeleverde berichten omtrent de laatste dagen en de begrafenis van Comenius. Slechts van Daniël is een brief overgeleverd waarin hij het overlijden meldt aan een Tsjechische collega van zijn vader. Opnieuw echter geen woord over Naarden.

Johanna schijnt met haar twee pleegkinderen vrij snel na het overlijden van Comenius naar Duitsland te zijn vertrokken.

COMENIUS TUSSEN AMSTERDAM EN NAARDEN

Jan Amos Comenius
1592-1670

Als beheerder van het Comenius Museum vragen bezoekers mij vrijwel wekelijks waarom Jan Amos Comenius in 1670 nu juist te Naarden werd begraven. In de tentoonstelling lezen zij immers dat de Tsjechische immigrant te Amsterdam overleed; de stad waar hij veertien jaar heeft gewerkt als leraar, schrijver en uitgever. De stad ook die hem vereerde met een jaargeld en de sleutel van de stadsbibliotheek om zijn schrijverschap te stimuleren.

Het zijn twee voorbeelden die aangeven dat Comenius door Amsterdam op zijn waarde werd geschat. En toch werd hij er niet begraven...

Waarom te Naarden en niet in Amsterdam? Om deze vraag afdoende te beantwoorden ontbreekt het helaas aan vele essentiële gegevens. Een testament heeft Comenius niet achtergelaten en ook zijn laatste woorden zijn nooit opgetekend. In de overgeleverde correspondentie van Comenius alsmede in de getuigenissen over de gesprekken die met hem gevoerd zijn, wordt Naarden nergens genoemd.

Wel vermeldt de filosoof in een brief van 7 mei 1664 dat hij zich na een inspannende arbeidsperiode buiten Amsterdam wil terugtrekken op 'een Pathmos'. Voor J. Kvačala, een Tsjechisch Comenioloog, is dit een aanleiding om te suggeren dat er wellicht een landhuis met die naam bestond in of rond Naarden. Dat landhuis zou dan in bezit zijn geweest van de Amsterdamse koopmansfamilie De Geer of van de Waalse predikant J.L. Grouwels. (Waar is de kenner van de historische topografie van Naarden die deze suggestie bevestigt of ontzenuwt?)

Met de namen van Grouwels en De Geer stuiten we op personen die voor Comenius en zijn gezin van grote waarde zijn geweest. Zo dateert het contact met de familie De Geer reeds van 1642 toen Lodewijk de Geer Comenius overhaalde om naar Zweden te komen waar de koopman, bankier en diplomaat een groot handels-imperium had opgebouwd. De Geer introduceerde Comenius aan het Zweedse hof, ondersteunde hem financieel en bemiddelde voor een aanstelling als onderwijs-hervormer. Deze samenwerking werd in 1648 verbroken naar aanleiding van de voor de Tsjechen zeer teleurstellende Vrede van Westfalen. Acht jaar later werd het contact opnieuw hersteld door de oudste zoon van Lodewijk die van zijn vader de Amsterdamse bezittingen had geërfd. Laurens de Geer had namelijk vernomen dat Comenius inmiddels nagenoeg al zijn bezittingen had verloren tijdens de Pools-Zweedse oorlog en aarzelde niet om hulp te verlenen.

Comenius logeerde na zijn aankomst in augustus 1656 enkele maanden in het huis van De Geer aan de Keizersgracht (nu nummer 123) en verhuisde na de overkomst van zijn gezin naar de Prinsengracht waar De Geer voor een woning had gezorgd. Verder speelden Laurens en later diens zonen Gerard en Steven een belangrijke (financiële) rol bij de uitgave van de werken van Comenius.

Een ander belangrijk figuur in het Amsterdamse netwerk van relaties rond Comenius was de Waalse predikant Gotfried Hotton. Deze trad met name in de jaren veertig op als bemiddelaar tussen Comenius en De Geer. Verder was hij als voogd en leraar van Laurens de Geer zeer nauw betrokken bij de koopmansfamilie. Gotfried Hotton overleed overigens in 1656; het overlijdensbericht bereikte Comenius tijdens zijn reis naar de Nederlanden. Waarschijnlijk heeft Comenius bij zijn aankomst te Amsterdam vervolgens kennisgemaakt met een predikant uit Naarden die drie jaar eerder door Hotton in zijn ambt werd bevestigd: Jean Louis Grouwels, een zoon van... Elisabeth de Geer (1617-1659). (*Elisabeth de Geer was de zuster van Lodewijk de Geer.*) Volgens de Comenioloog R.A.B. Oosterhuis was hij de bekendste van de tien Waalse predikanten die in Naarden hebben gewerkt:

"Ds. Jean Louis Grouwels...heeft de Waalse gemeente tot bloei gebracht. Reeds in zijn eerste jaren bewerkte hij, dat er een Waalse synode te Naarden gehouden werd; en wellicht is zijn ijver de aanleiding geweest, dat een aantal Waldenzen, die na heftige vervolgingen in 1655 uit Piémont in Nederland kwamen, aan de zorgen der Waalsche gemeente van Naarden werden toevertrouwd.. De Waldenzen waren nauw verbonden met de Tsjechische en Moravische Broeders wiens eerste bisschop door de Waldenzer Stephanus tot zijn ambt gewijd was. De nauwe relaties tusschen Grouwels en Hotton eenerzijds, en den laatsten en Comenius anderzijds maken het zeer waarschijnlijk, dat de laatste Naarden bij zijn leven goed gekend heeft en er begraven wilde worden. Trouwens dit kan ons blijken uit het feit, dat Dr. (sic) Grouwels f 15,-- voor het graf van den man betaald heeft, die bij zijn overlijden de rij der bisschoppen van de Boheemse broedergemeente afsloot. Hij sloot - zooals hij zeide - de deur achter zich toe."

Dominee Grouwels is overigens niet alleen op kerkelijk gebied voor Naarden van belang geweest. In 1672 voorkwam hij de plundering van Naarden door Franse troepen door met de commandant te onderhandelen.

In het kader van dit artikel beperken we ons tot de constatering dat in zijn persoon twee factoren bijelkaar komen die van invloed zijn geweest op de keuze voor Naarden, t.w.: de Waalse kerk en de familie De Geer.

Dit geeft echter nog steeds geen volledig antwoord op de vraag waarom men als begraafplaats niet voor de Waalse kerk van Amsterdam heeft gekozen *). Dat antwoord zal ook niet gegeven kunnen worden zolang er geen nieuwe feiten over de Amsterdamse tijd van Comenius worden ontdekt. We moeten het doen met het weinige dat er is overgeleverd en waarvan hierboven het een en ander op een rij is gezet.

In een volgend artikel hoop ik iets verder in te gaan op de lotgevallen van de Waalse kerk te Naarden en het graf van Jan Amos Comenius.

Steven Poolman.

*) In de Naarder Koerier van begin maart 1989 wordt vermeld dat Comenius na zijn overlijden in een massagraf dreigde te worden begraven. 'De familie De Geer wilde hem daarvoor behoeden en zorgde derhalve voor een graf in Naarden'. De vermelding van een Amsterdams massagraf was geheel nieuw voor mij zodat ik enig speurwerk verrichtte naar de bron van deze bewering. Deze bron heb ik helaas niet kunnen achterhalen. Dat wil nog niet zeggen dat bepaalde praktische omstandigheden niet van invloed op de keuze van Naarden zouden kunnen zijn geweest (plaatsgebrek in de Waalse Kerk van Amsterdam bijvoorbeeld).

Comenius' inschrijving in het grafregister: 'Johannes Amos Comenius enterré le 22, Novembre 1670.

Adverteren in de "Neue Prager Presse"

De "Neue Prager Presse" is een wekelijkse krant en zoals de naam al doet vermoeden, in de Duitse taal. Ook de redactie ontvangt deze krant wekelijks en berichten hieruit vindt u dan vaak terug in de "ledenbrief" van de V.V.N.T. Het weekblad is voor politiek, economie, maatschappij, cultuur en toerisme. Hoewel dit niet als "ondertitel" vermeld staat, wordt er ook wel over sport geschreven.

Nieuw is nu, dat van heden af er een mogelijkheid is om in het blad te **adverteren**. Informatie hierover wordt door de redactie van de "Neue Prager Presse" verstrekt. Adres:

Presseagentur ORBIS
Vinohradská 46
CS 12041 PRAG 2
Telefoon 257741

Deze mededeling is wellicht ten overvloede, maar opbellen met Praag is reeds jarenlang geautomatiseerd: 09-422.....

Orbis dus 09, wachten op kiestoon en dan 42257741.

L.J.B.

====

Van ons trouwe lid/adverteerder de fa. H.A.J. Schouten uit Den Haag ontvingen wij het bericht dat het assortiment Tsjechoslowaakse wijnen is uitgebreid met een rode wijn, genaamd Vavrinecké van het wijnbedrijf JRD Nenince.

Vavrinecké is een zeer volle, krachtige rode wijn met een fantastisch mooie smaak, en komt uit het wijnbouwgebied van Modrý Kameň. Dit wijnbouwgebied ligt in het zuidoosten van Tsjechoslowakije dat grenst aan Hongarije. Het is voor het eerst dat dit wijnbouwgebied wijn naar een westers land exporteert.

Het wijnbouwgebied van Modrý Kameň heeft een lange, rijke traditie in het maken van wijn. Reeds in de 15de eeuw werd deze schitterende wijn geleverd aan het koninklijk huis van Hongarije. De druiven groeien op de zuidelijke hellingen, rijk voorzien van zonneschijn. Het gebied Modrý Kameň heeft een reputatie betreffende de schone lucht omdat er in de omtrek van 50 km geen industrie is toegestaan. Vavrinecké is tevens de naam van de druif.

Vavrinecké is een pure autochtone druivensoort met een diepe donkerrode kleur. De kwaliteit van de druiven staat onder strikte en voortdurende controle.

Chemische stabilisatie is uitgesloten in het technologisch wijnproces. De wijnen uit het wijngebied Modrý Kameň zijn origineel en hebben een onnavolgbaar karakter.

Ook voor deze nieuwe "aanwinst" uit Tsjechoslowakije geldt: Deze wijn heeft een uitermate gunstige prijs/kwaliteit verhouding.

Reisherinneringen

Zoals in "Van de leden" reeds werd vermeld, ontvingen we van mevrouw Gé de Grooth-Visser uit Anna Paulowna een reisverslag van een reis naar Tsjechoslowakije, gemaakt in oktober 1988. Tevens ontvingen wij gegevens over de schrijver van het artikel: Jan Bremer. Ook vermeldden we dat alvorens we tot plaatsing overgaan, het verslag ingekort dient te worden. Dit doen we dan het liefst in overleg met de schrijver. Er is namelijk zoveel veranderd sinds 1988; niet alleen in Tsjechoslowakije, maar ook hier o.m. wat opvattingen over het reizen naar oost-bloklanden betreft.

Nu willen we graag ons beperken tot mededelingen over de schrijver zelf. Jan Bremer was tot 1989 rector aan de Rijksscholengemeenschap van Enkhuizen. Hij is doctorandus;

studierichting Aardrijkskunde met name sociale geografie. In Noord-Holland is hij geen onbekende, daar hij boeken schreef over economische en sociale veranderingen. Deze boeken hebben plaatselijk een historische waarde. Hij schreef o.a.: "Rondom het oude veer", "De watersnood van 1916 in Anna Paulowna", "Heren, boeren en knechten", "Een zwaar leven". Samen met Henk Schoorl schreef hij "Varengasten en ander volk".

Jan Bremer woont in Wieringerwaard.

L.J.B.

===*===

Genootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije

Ján CIKKER † 21-12-1989

Aan het overlijden van deze belangrijke Slowaakse componist (van de oudste generatie van Slowaakse componisten, A. Moyzes, J. Cikker en E. Suchoň, is nu alleen laatstgenoemde nog in leven) werd in de Tsjechoslowaakse pers behoorlijk aandacht besteed, en niet alleen in vakbladen. Dat is te prijzen als er zoveel nieuws van het politieke front te vermelden valt; dan kan het gauw gebeuren dat zo'n nekrologie tot enkele regels beperkt blijft, maar gelukkig geschiedde dit niet, en verscheen er bijvoorbeeld in de Rude Pravo toch een artikel van naar ik mij herinner zo ongeveer 1/3 bladzijde.

Deze componist, geboren in 1911, zal bij onze zuider- en oosterburen wel meer bekendheid genieten dan in Nederland, want hij schreef nogal wat opera's en voor minder bekende opera's zoals de Slowaakse, lopen Belgen en Duitsers nu eenmaal gauwer warm dan Nederlanders. Helaas. En dan bestaat er bij de Nederlandse muziekcritiek nog de hebbelijkheid om onbekende zaken de grond in te boren óók!

Cikkers's opera's behandelden aanvankelijk vooral nationale en historische thema's: "Juro Jánošík" (1953), "Beg Bajazid" (1957), de eerste opera gaat over een roverkapitein, een

legendarische figuur, die echter werkelijk geleefd heeft, door verraad gevangen werd genomen, en werd opgehangen, de geschiedenis speelt zich af in het begin van de 18e eeuw.

"Beg Bajazid" is een verhaal, zich afspelend tijdens de Turkse overheersing in Oost-Europa. Later zocht de componist de stof voor zijn opera's vooral in de klassieke literatuur: "Mr Scrooge" naar de Christmas Carol van Dickens (1958), "Opstanding", naar Tolstoj (1962), "Spel van leven en dood" naar Romain Rolland (1967), "Coriolanus" naar Shakespeare (1970), "Uit het leven der insekten" naar Capek.

Maar ook de instrumentale werken van Cikker mogen genoemd worden. Ik herinner me nog dat ik voor publiek kon spelen zijn pianocyclus "Wat mij de kinderen vertelden" (o.a. in theater de Tobbe te Voorburg), een moderne pendant van Schumann's "Kinderszenen", fijne poëtische stemmingsstukjes, te moeilijke muziek om door kinderen gespeeld te worden (evenals Schumann trouwens, dus meer vóór kinderen dan dóór kinderen), maar muzikaal op zéér hoog niveau.

De Etudes "Tatrabeekjes" en de "Variaties op een Slowaaks volkslied" behoren echter tot de zeer moeilijke pianomuziek. Het gehele piano-oeuvre werd overigens door de Slowaakse pianist Peter TOPERCZER op de plaat vastgelegd.

Van de orkestwerken treffen vooral de "Slowaakse Suite" (1943), de "Spomienky" ("Herinneringen") en de Symfonie (1945). Van de "Spomienky" zijn de eerste twee delen pastoraal getint, het dramatische derde deel beschrijft herinneringen uit het laatste oorlogsjaar (de componist maakte de Slowaakse partizanenopstand in Bancka Bystrica in Augustus '44 van nabij mee!), de symfonie is uiteraard onder invloed van de bevrijding ontstaan, al is zij veel meer dan een gelegenheidswerk.

Verder schreef Cikker ook veel koormuziek en enkele werken voor volksdansgroepen.

Zijn werk, waarbij een groot talent voor het theater blijkt, toont een toenemende complexiteit, vooral op harmonisch gebied, persoonlijk zijn mij de vroege folkloristische werken liever, omdat hij, evenals zijn leraar Novák (zie ledenbrief Nov. 1989) iets weet te maken met die volksmuziekstof. Wat niet van elke componist gezegd kan worden.

Hans Wallin.

FOLKLORE

De **Herzogenwälder Blasmusik** uit 's-Hertogenbosch organiseert een festival waaraan zeven Egerlanderkapellen deelnemen en de Tsjechische kapel "Veselane" uit Veseli nad Mosavou. Het vindt plaats:
Zaterdag 7 april van 20.00 tot 1.00 uur,
Zondag 8 april van 13.30 tot 20.00 uur
Sint Janslyceum, Sweelinckplein
in 's-Hertogenbosch-Zuid.

Pensioenadviezen
Financieringen

Verzekeringen
Hypotheken

a s s u r a n t i ë n

Apeldoornselaan 72
2573 LN Den Haag
070 - 362 40 50

Ben v.d. Burg
privé: 070 - 345 93 52

SINDS 12 JAAR BEËDIGDE VERTALINGEN
TSJECHISCH, SLOWAAKS, NEDERLANDS V.V.
OOK RUSSISCH EN DUIJS
(DOKUMENTEN, FOLDERS E.D.):

HANNA J. TEBRA-VAŠÁKOVÁ
KORIANDER 11
8252 CL DRONTEN
TEL. 03210-17932
FAX 03210-14808

ONZE BOEKENPLANK

Zeven man in de morgen

In verband met het herdenkingsjaar van W.O. II (wereldoorlog II) kwam ook dit boek weer in herinnering, waarover ondergetekende schreef in "Van de Redactie".

De uitgever zegt over dit boek:

"Hij, de schrijver, zowel als zijn berichtgevers stelden zich aan grote gevaren bloot, teneinde in dit boek het eerste en waarheidsgetrouwe verslag van een van de opzienbarende geschiedenissen van onze tijd te kunnen doen. 'Zeven man in de morgen' is dan ook een aangrijpend relaas van dag tot dag, van uur tot uur over een van de meest gewaagde operaties uit de Tweede Wereldoorlog. Een epos van het verzet in de strijd om de vrijheid."

In 1942 zuchtte Tsjechoslowakije onder het juk van de Nazi's en met name onder dat van SS-generaal Reinhard Heydrich, die door Hitler zeer juist getypeerd werd als 'de man met het ijzeren hart', Hitler had hem als 'Reichsprotector' van Bohemen en Moravië gekozen.

De taak van de zeven Tsjechoslowaakse verzetstrijders was het verzet in Tsjechoslowakije tegen de nazi's te steunen, radio-verbindingen met Engeland te maken, maar bovenal om Heydrich te liquideren. Daartoe werden zij in Engeland opgeleid en aan parachutes in hun geboorteland gedropt.

Deze geschiedenis werd door Alan Burgess beschreven in dit boek, dat in het Engels verscheen onder de titel '7 men at daybreak'. De Nederlandse vertaling is van Tuuk Buijtenhuys. Copyright 1960 bij "De Bezige Bij" en uitgegeven door Uitg.mij. "West-Friesland".

De kerk, waar ook een groot deel van deze geschiedenis zich afspeelde is de St. Cyrill- en Methodistenkerk (kostel sv. Cyríla a Metoděje) aan de ulice Resslova. Sporen van het laatste gevecht zijn hier nog zichtbaar.

Tevens is hier een gedenkplaat aangebracht. Resslova vindt u in Nové Město bij de brug over de Moldau "Jiraskuv Most", de tweede brug ten Z. van de Karelsbrug. De dichtsbijzijnde halte van de Metro is het station "Karlovo Naměstí".

L.J. v.d. Burg.

dichter - president

*een mens
zo broos als glas
in zich gegroeid
gelouterd sterk
zijn wortel
door storm en donkerheid*

*het land
geschonken op de troon
als bloem die bloeit
en licht uitstraalt
in deze nieuwe tijd*

*febr. 1990
ems mácelová-
van den broecke*

rapide tours
TOURINGCAR- EN REISBURO

Gespecialiseerd in reizen naar

- * Hongarije
- * Polen
- * Tsjechoslowakije

Stationsstraat 25
9482 TX TYNAARLO
Tel. 05921-43300

- * luxe touringcars
- * 8 tot 54 personen
- * beschikbaar voor binnen- en buitenlandse vervoer
- * rolstoelvervoer

FILATELIE

Aan Tsjechoslowaakse tijdschriften ontlenen wij ditmaal filatelistische nieuwtjes. In "Life" van januari over B.I.B. onder de titel

Illustratie van kinderboeken

Om de twee jaar is er in Bratislava, hoofdstad van de Slowaakse republiek, een tentoonstelling van illustratie van kinderboeken "de Bratislava Illustrations Biennial", of B.I.B.

Deze tentoonstelling verschaft een gelegenheid tot uitwisseling van ervaringen en draagt bij om het artistieke peil van kinderboeken omhoog te brengen.

Sommige illustraties zijn van een zodanige kwaliteit, dat zij gebruikt worden bij de uitgifte van postzegels.

Nevenstaande zegels zijn daarvan een voorbeeld. Deze uitgifte van 1990 hebben alle een B.I.B.-logo.

50 Heller is van Hannu Taina uit Finland

1 Kroon van Alexander Aleksov, Bulgarije

2 Kroon van Jürgen Spohn, West Berlijn

4 Kroon van Robert Brun, Tsjechoslowakije.

Nevenstaande zegel maakt deel uit van de serie de "Praagse Burcht". De afbeelding is naar een zelfportret van Wenzel Lorenz Reiner (1689-1743).

(N.Pr.Pr. van 7/2-1990)

In de Neue Prager Presse van 9 maart werd de zegel van 50 Heller met de beeltenis van de huidige president Václav Havel afgedrukt.

L.J.B.

==*==

POTTENKLIJEN

Paasvleesgerecht "Hlavička"

Voor 10 porties hebt u nodig: 500 g varkensvlees (schouder), 500 g gerookt varkensvlees (buik), 6 eieren, 500 g oud brood, ca. 3/4 l bouillon, 2 el melk, 50 g gist, snufje suiker, 2 teentjes knoflook, peper, nootmuskaat, marjolein, zout en een handje fijne bieslook en peterselie.

Bereiding: Kook de beide vleessoorten apart gaar. Snijd het vlees in dobbelsteentjes en giet er de warme bouillon van het schoudevlees over, roer het vlees er door.

Maak een papje van gist, melk en wat suiker. Voeg kruiden toe aan de vlees/broodbrei, eveneens zout, bieslook, peterselie, eidooiers en het gistpapje. Klop het eiwit stijf en roer ook dit er voorzichtig door. Doe dit mengsel in een ingevette bakvorm in de oven op hoogstens 50 graden Celsius, laat het geheel wat rijzen en bak het gaar op een wat hogere temperatuur.

Dit paasvlees wordt koud geserveerd. U snijdt het in dunne plakken.

(uit "De Boheemse keuken", H.G.B.)

H.A.J. SCHOUTEN & ZOON B.V.
TASMANSTRAAT 131-135 2518 VM DEN HAAG
TELEFOON 070-454202

IMPORTEUR VAN WERELDMERKEN BIÉR, WIJN
EN GEDISTILLEERD UIT FRANKRIJK, CYPRUS,
DUITSLAND, TSJECHOSLOWAKIJE EN HONGARIJE.

WIJ LEVEREN DOOR GEHEEL NEDERLAND, VRAAG NAAR DE MOGELIJKHEDEN
BIER, WIJN EN GEDISTILLEERD UIT TSJECHOSLOWAKIJE:

PILSNER URQUELL PILS en **BUDWEISER BUDVAR PILS** behorend tot de hoogste kwaliteit pils ter wereld !

FRANKOVKA: Een donkere, robijnrode wijn met een vol bouquet.
KLASTORNÉ: Een zachte, volle diep-rode wijn met een harmonieus en vol bouquet.

NITRIANSKE KNIEZA: Een zachte, rode wijn met een klein zoetje.
RIZLING VLASSKY: Een heerlijk droge, witte wijn, gemaakt van de Rieslingdruif.

RULANDSKÉ: Een zachtdroge witte wijn met een mild aroma.

RÝNSKY RIZLING: Een droge witte wijn met een heerlijk fruitige geur, gemaakt van de Rieslingdruif.

TRAMIN: Een droge, witte wijn met een kruidige en volle smaak.

PEZINSKÉ ZÁMOCKÉ: Witte wijn met een uitgesproken mild karakter.

SVĚTOPETERSKÝ RIZLING: Een zachte, witte wijn met een volle geur.

LIMBAŠSKÝ SILVÁN: Een zachte, witte wijn met harmonische smaak.

NITRIANSKE KNIEZA: Een witte wijn met het zoetgehalte van een Spätlese, een mild aroma en een harmonische smaak.

MÉTHODE CHAMPENOISE:

HUBERT SUCHÉ (DROOG): Een frisse wijn met een langdurige fijne moussering en een goede balans tussen zijn zuren.

HUBERT POLOSLADKÉ (HALF-DROOG): Een lichtzoete witte wijn met een langdurige fijne moussering.

HUBERT RUZOVÉ (ROSE): Een fruitige wijn met een prettig en aangenaam aroma en een langdurige fijne moussering.

HUBERT CERVENÉ (ROOD): Een lichtzoete wijn met een krachtig karakter, een volle aromatische afdrank en een fijne moussering.

VINEA: Sprankelende niet-alcoholische drank, gemaakt van een natuurlijke menging van diverse druiverassen.

JAN BECHER (BECHEROVKA): Een specialiteit uit Tsjechoslowakije met een gewaagde kruidige smaak. Becherovka is een weldaad voor de maag, het is zowel een geweldig aperitief als een geweldig digestief, met andere woorden zeer spijsvertering bevorderend.

Ron Flamand

R. L. FLAMAND

reparatie, en inbedrijfstellen
van metaalbewerkingsmachines

Leeuwebek 7
1273 VD Huizen
tel. 02152-50338